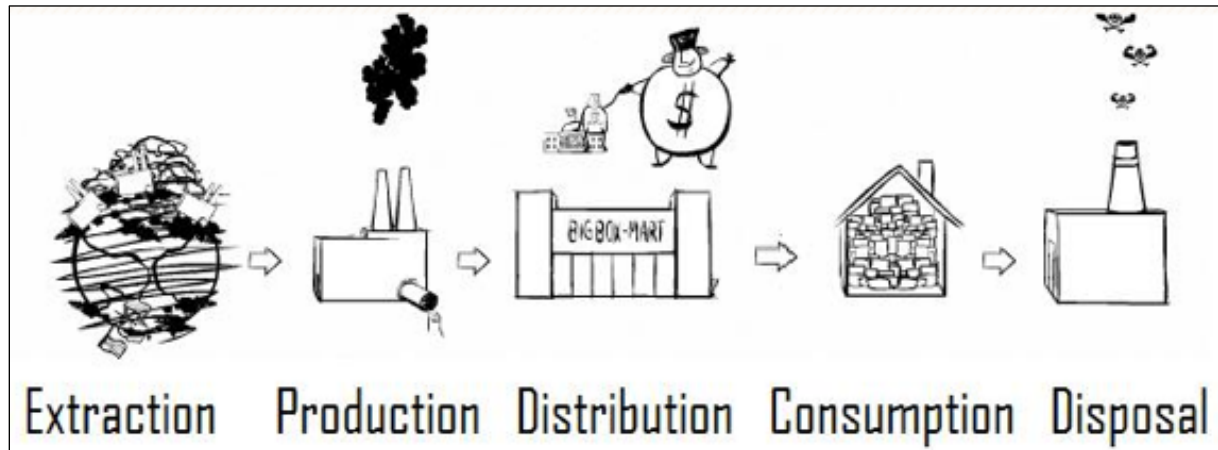

HOE DINGEN WORDEN GEPRODUCEERD: CAMPAGNE MAKEN DIE BEWUST MAAKT

Introductie

Bekijk The Story of Stuff (<http://storyofstuff.org/movies/story-of-stuff/>, 21:25)

1. Still uit The Story of Stuff

Hoe dingen worden geproduceerd en geconsumeerd, daar staan we vaak niet bij stil. Zo gebeurt het, zonder dat we het door hebben, dat door ons koop- en consumptiegedrag er vaak problemen zijn of ontstaan. Problemen voor de natuur of voor onze medemens en zelf voor onszelf.

Het als groepen mensen of samenleving concreet anders doen of aanpakken is een ding en soms makkelijk gezegd, maar daaraan vooraf gaat meestal de kritiek en een daarmee samenhangende houding waardoor je dingen anders wil gaan doen. Kritiek leveren op de ongewenste situatie van hoe grote bedrijven (multinationals heten deze) produceren is wat bijvoorbeeld *The Yes Men* doen. Zij infiltreren in organisaties om zich voor te doen als bijvoorbeeld managers en doen uitspraken die de stand van zaken opblazen of die te mooi voor woorden zijn (in de zin dat je zou willen dat het zo was). Op deze wijze voeren ze eigenlijk een soort anti reclame- of promotiecampagne.

Wat ga je doen?

We hebben het in deze lessen over hoe dingen in de markt worden gezet of tot stand komen en vervolgens worden gebruikt en benut. We hebben het over op welke manier je kunt reageren op het moment dat je het oneens bent met hoe dingen worden gemaakt.

Wat ga je maken?

Centraal uitgangspunt voor de opdracht is dat je onderzoekt en leert begrijpen op welke manieren mensen laten zien dat ze het ergens niet mee eens zijn. Welke andere voorbeelden dan bijvoorbeeld actie voeren op straat kun je vinden of bedenken. Vervolgens kies je zelf iets waarvan je vindt dat het niet op een goede manier is gemaakt of tot stand gekomen. Hiervoor ga je zelf een campagne bedenken om er op een bepaalde manier aandacht voor te vragen.

Aandacht vragen

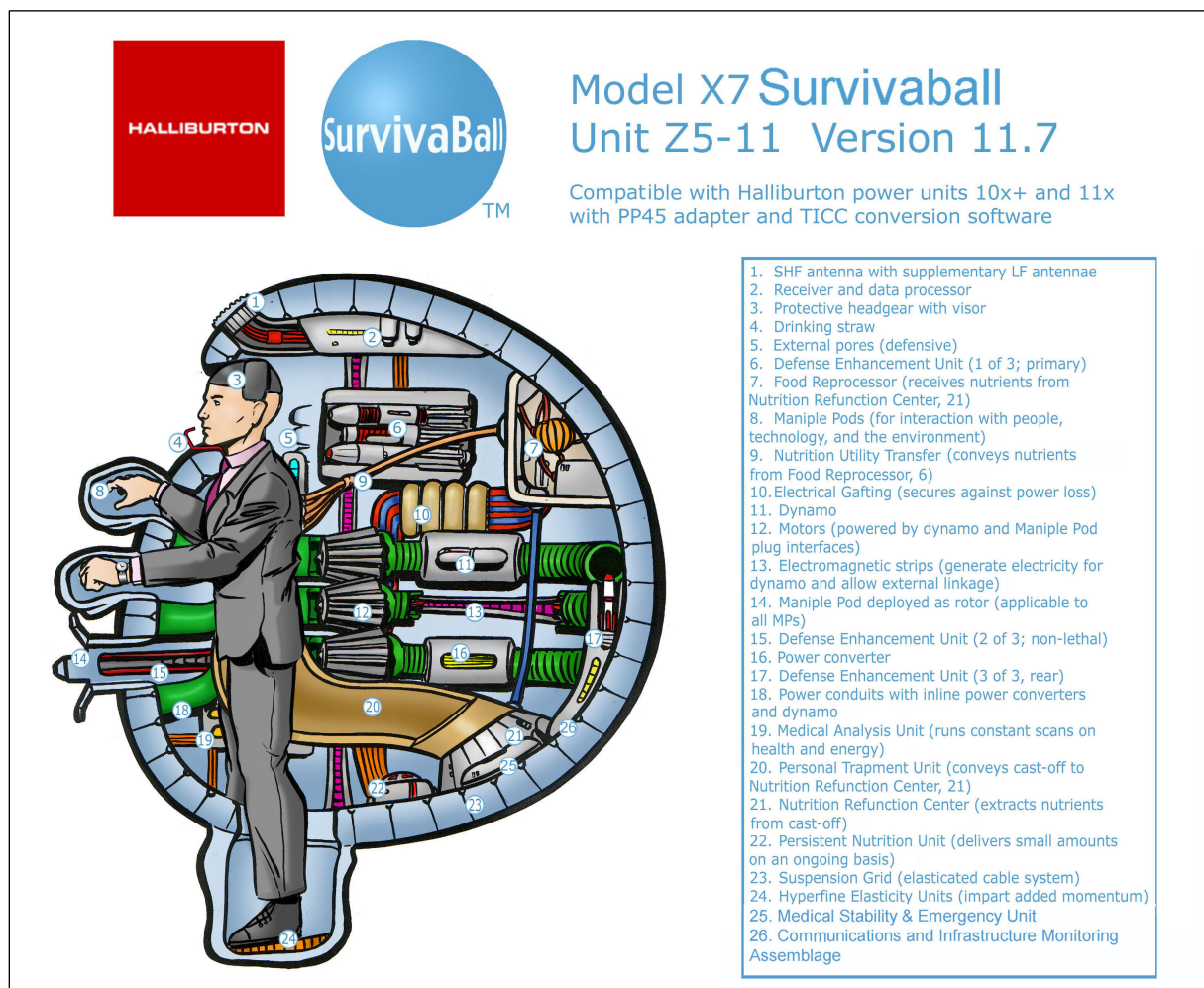
Bekijk *The Yes Men Fix The World* (1:35:40)

(<https://archive.org/details/TheYesMenFixTheWorldP2pEdition>)

The Yes Men (<http://theyesmen.org>) is een duo dat op een bijzondere manier aandacht voor mistanden vraagt, maar hoe? Vaak ligt de 'oorzaak' van het probleem bij een bedrijf. The Yes Men doen zich tijdens hun acties bijvoorbeeld voor als belangrijke werknemers van het bedrijf (vaak bij zakenconferenties, op televisie of websites), en gebruiken die (nep)positie om het probleem duidelijk te maken. Dit doen ze door de manier waarop een bedrijf werkt of handelt belachelijk te maken (zodat het publiek kritisch naar dit bedrijf zal gaan kijken). Ze doen dit op een satirische, humoristische of schokkende manier.¹

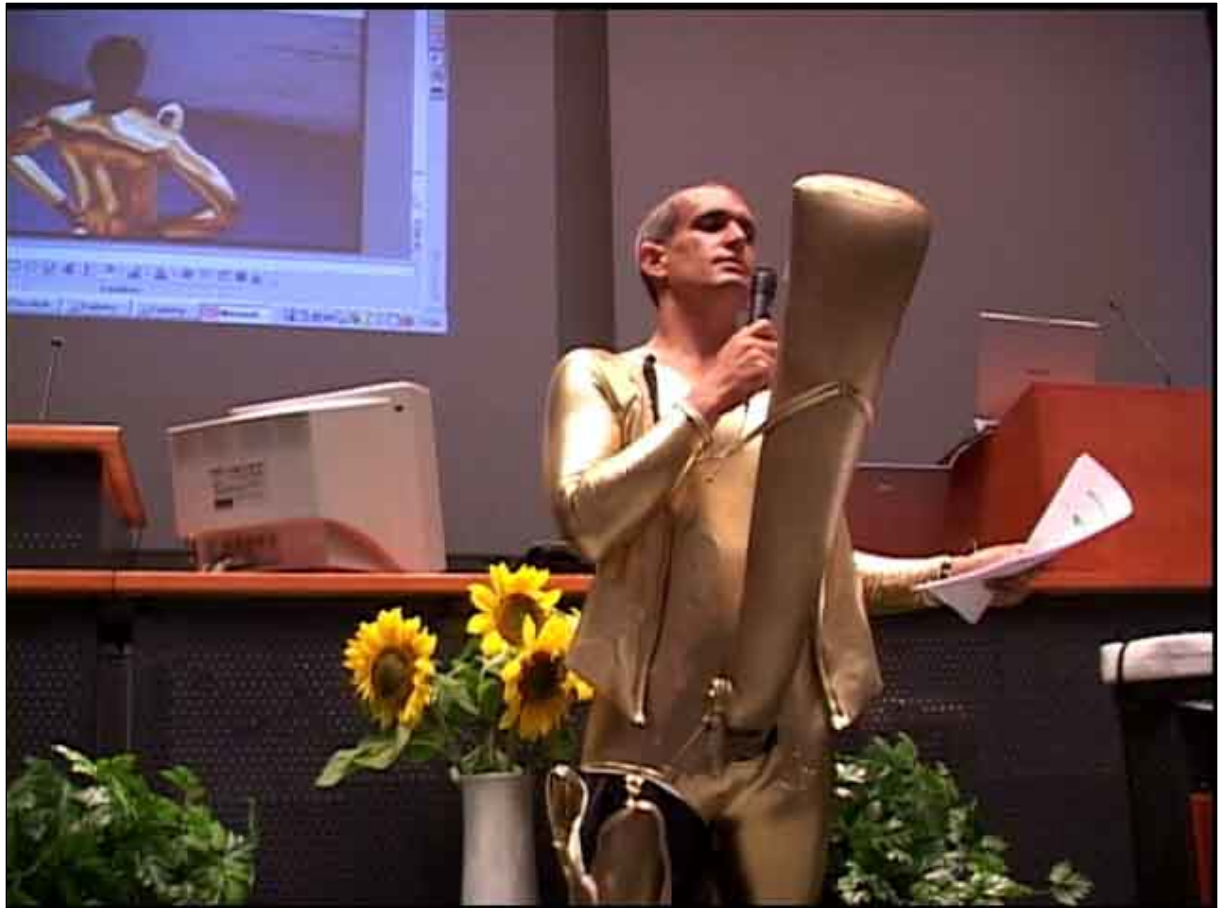
Naast de actie moet je dus nadenken over welke vormgeving nodig is om zo'n actie te laten slagen. Het bedenken van een actie om kritiek te leveren op het huidige systeem, kan zich ook vertalen naar drama gezien het ook over acteren of een *performance* zou kunnen gaan.

Voorbeelden uit de film zijn onder andere de Survivaball (een overlevingspak voor managers voor wanneer de wereld naar de haaien gaat) en het gouden skelet aan de hand waarvan acceptabel risico op doden wordt uitgelegd (Dow). Niet in de film maar absurdistisch: het managers-pak waarbij een computerscherm, waarmee werknemers kunnen worden aangestuurd, is geïntegreerd in een soort opblaasbare fallus.

2. The Yes Men's Survivaball (zie eveneens <https://www.youtube.com/watch?v=3a3XBnMe5Q>, 7:09)

¹ Uit de kijkwijzer van Het Domein Sittard.

3. 'Employee Visualization Appendage' (zie ook <https://www.youtube.com/watch?v=Rux-4Ljr9mY>, 5:23)

'Vuile' banken/beurzen schoon maken door als menselijke zwabber verkleed te gaan is eveneens een voorbeeld van kritiek (<https://www.youtube.com/watch?v=j3lh8iaBAuY>).

Naast dat dit sprekende voorbeelden zijn, heb je daarnaast ook de vormgeving nodig die erbij moet passen wanneer je wil integreren in een lobbygroep, in een bedrijf of bij de overheid. Hoe moet je je kleden, hoe moet je eruit zien, hoe moet je praten, heb je een button nodig of een petje, visitekaartje met een bepaalde uitstraling et cetera?² Dit zijn allemaal zaken waar je aan kunt denken, wanneer je zelf iets bedenkt.

Welke satirische actie of anti-campagne zou je kunnen bedenken als bijvoorbeeld een bedrijf of politieke partij beleid wil voeren die puur op economische gewin inzet en geen oog heeft voor de sociale of maatschappelijk kant van dingen? Of desastreus is voor bijvoorbeeld het milieu? (Voorbeeld: doordat er enkel naar de economisch korte termijn belangen werd gekeken van de gaswinning in Groningen zijn er nu problemen in verband met de veiligheid.)

Hoe zou je hier een ludieke actie voor kunnen voeren die dit op een bepaalde manier onder de aandacht brengt en hoe zou dat er qua vormgeving et cetera uit kunnen zien?

² Zie bijvoorbeeld ook The Yes Men – Ice Age Petition: https://www.youtube.com/watch?v=P_kqsuOxKFY

Tussenopdracht (klassikaal)

Met de klas een krant onder de loep nemen en waarbij aan alle aan handel gerelateerde zaken (=van productie en consumptie) die niet echt tot echt niet deugen een andere twist worden gegeven.

Aanvullende referenties

- Buy Nothing Day (<https://www.adbusters.org/campaigns/bnd>)
- Spoof Ads (<https://www.adbusters.org/spoofads>)
- Occupy (<https://www.adbusters.org/campaigns/occupywallstreet>)

Reflectie

Met betrekking tot het eindwerkstuk, wil ik dat jullie erop gaan terugkijken (het evalueren of er op reflecteren). Dit doe je door over a) het eindresultaat EN b) het proces hoe-/wat-/waar-/wanneer-/waaromvragen te stellen. Dit is een heel belangrijk onderdeel van de opdracht en moet jou leren een volgende keer situaties die je ingewikkeld vond, beter op te kunnen lossen. Je stelt dus vragen als: "Wat ging er goed en wat is minder goed gelukt en hoezo en waarom dan?" Je stelt dus niet een of twee (simpele) 'gesloten' vragen die je alleen met ja of nee beantwoordt, maar een stuk of vijf 'open' vragen waarop je inhoudelijk in kan gaan. De door jouzelf gestelde vragen ga je ook beantwoorden. Ten aanzien van het proces kan het dan bijvoorbeeld ook gaan over hoe je tot bepaalde ideeën bent gekomen et cetera.